

Nr 7.

Utrikesutskottets utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av ett mellan Sverige och Polen träffat avtal rörande regleringen av varuutbytet mellan Sverige och Polen m. m.

Genom en den 11 april 1947 dagtecknad, till utrikesutskottet hänvisad proposition, nr 217, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda utdrag av statsrådsprotokollen över handels- och utrikesdepartementsärenden för den 11 mars 1947 och över handelsärenden för den 11 april 1947, begärt riksdagens godkännande av ett den 18 mars 1947 mellan Sverige och Polen träffat avtal rörande regleringen av varuutbytet mellan Sverige och Polen jämte i samband därmed träffade uppgörelser.

Såsom av propositionen framgår utgöres det riksdagen sålunda förelagda avtalskomplexet av

dels avtal av den 18 mars 1947 rörande regleringen av varuutbytet mellan Sverige och Polen jämte därtill hörande två varulistor,

dels vid avtalet fogat slutprotokoll,

dels särskilt protokoll (rörande polska leveranser av kol och koks under de närmaste fem åren),

dels tilläggsprotokoll rörande Sveriges deltagande i återuppbyggnaden av det polska näringslivet i utbyte mot leveranser av kol och koks,

dels skriftväxlingar i anslutning till nämnda avtal och protokoll,

dels ock skriftväxling och protokoll om vissa svenska privata ekonomiska intressen i Polen.

De vid propositionen fogade texterna till nämnda avtal, protokoll etc. finnas i svensk översättning återgivna såsom bilaga till föreliggande utlåtande. Beträffande motsvarande originaltexter får utskottet hänvisa till propositionen. I avtalskomplexet ingå ytterligare förtroliga skriftväxlingar rörande kontrakt den 7 mars 1947 om leverans av kol och koks samt rörande kontrakt den 22 februari och den 8 mars 1947 om leverans av hästar respektive boskap. Texterna till dessa skriftväxlingar ha i avskrift delgivits utskottet.

I de vid propositionen fogade statsrådsprotokollen har föredragande departementschefen anfört i huvudsak följande:

»Handelsförbindelserna mellan Sverige och Polen regleras av dels handels- och sjöfartsavtal den 2 december 1924, dels överenskommelser om varuutbyte och betalningar den 9 juli och den 20 augusti 1945 jämte tilläggsöverenskom-

melse sistnämnda dag, dels ock protokoll den 16 februari, den 11 juli och den 26 oktober 1946 i anslutning till överenskommelsen den 20 augusti 1945.

Genom 1924 års handels- och sjöfartsavtal tillförsäkra de båda länderna varandra behandling såsom mest gynnad nation i avseende å handel och sjöfart ävensom skydd och rättigheter i sedvanlig utsträckning för fysiska och juridiska personer, som utöva handels- och näringsverksamhet å den andra partens territorium. Särskilt föreskrives att, om någon av parterna gör en vara till föremål för monopol eller rätten till in- eller utförsel av vissa varor beroende av speciella pris-, försäljnings- eller inköpsvillkor, de villkor, som tillämpas i förhållandet med den andra parten, skola vara lika gynnsamma som de, vilka tillämpas mot varor eller personer från tredje land. Avtalet löper med tre månaders uppsägningsfrist.

Enligt överenskommelserna om varuutbyte och betalningar, vilka godkänts av Kungl. Maj:t den 8 juni respektive den 31 juli 1945, skall varuutbytet mellan Sverige och Polen äga rum inom ramen av fastställda kontingenter. Överenskommelsen den 9 juli 1945 avser leveranser under tiden till och med den 9 december samma år och överenskommelsen den 20 augusti 1945 leveranser under tiden till och med den 1 december 1946. Vardera regeringen förbinder sig att inom gränserna för sin kompetens möjliggöra att kontingenterna utnyttjas inom angivna tider. Överenskommelserna skola emellertid förbliva i kraft, till dess att de förutsedda leveranserna fullgjorts å båda sidor.

Alla betalningar från Sverige till Polen skola enligt överenskommelsen den 20 augusti 1945 och tilläggsöverenskommelsen samma dag fullgöras i svenska kronor och erläggas till Sveriges riksbank. Av inbetalade kronbelopp skola 50 procent gottskrivas ett för polska nationalbanken öppnat konto A och 50 procent ett för samma bank öppnat konto B. Å konto A innestående medel må utnyttjas för betalning av de i överenskommelserna förutsedda svenska varuleveranserna liksom för alla andra betalningar från Polen till Sverige. De kronbelopp, som gottskrivas konto B, må utom för samma ändamål användas för inköp i Sveriges riksbank av guld och valutor enligt närmare angivna regler.

Genom överenskommelsen den 20 augusti 1945 beviljar svenska regeringen Polen en kredit på högst 100 miljoner svenska kronor för betalningar i samband med svenska varuleveranser. Härav må 35 miljoner kronor omedelbart utnyttjas. Av återstoden må polska regeringen för varje miljon kronor, som inbetalas å konto A, begära ett belopp av 650 000 kronor. Kreditbeloppen överföras till konto A mot skuldförbindelser, utställda enligt fastställt formulär. Skuldförbindelserna löpa med 3 procents ränta och förfalla till betalning två år efter det att de utställts.

De båda regeringarna ha vidare enligt sistnämnda överenskommelse tillsatt en kommission, bestående av fyra medlemmar från vardera sidan. Kommissionen har till uppgift att följa överenskommelsens tillämpning ävensom framlägga förslag till varuutbytets och de ekonomiska och finansiella förbindelsernas främjande.

De vid 1945 års överenskommelser fogade kontingentlistorna förutse svenska leveranser till Polen av bland annat fisk, järnmalm, vissa trävaror, telefon- och signalmateriel, kul- och rullager samt maskiner och apparater. Totalvärdet av den i listorna angivna svenska exporten har beräknats till cirka 240 miljoner kronor. Bland de varor, som Polen enligt överenskommelserna skall leverera till Sverige, märkas kol och koks, zink, zinkvitt, salt, kalcinerad soda och kreosotolja. Det sammanlagda värdet av de polska åtagandena kan uppskattas till ungefär 225 miljoner kronor. Vad särskilt kol och koks angår, förutses leveranser om tillhoppa 6 miljoner ton. Samtidigt med under-tecknandet av överenskommelserna mellan de båda regeringarna ha kontrakt rörande leverans av kol och koks slutits mellan statens reservförrådsnämnd och vederbörande polska försäljningscentral.

Genomförandet av det i de båda överenskommelserna förutsedda varuutbytet har mött betydande svårigheter. I första hand ha dessa berott på den polska industriens särskilt under den första efterkrigstiden starkt begränsade produktionskapacitet och de genom kriget och ockupationen orsakade bristerna i det polska transportväsendet. Den i enlighet med överenskommelsen den 20 augusti 1945 tillsatta blandade kommissionen har prövat det genom svårigheterna uppkomna läget och i protokollen den 16 februari, den 11 juli och den 26 oktober 1946 föreslagit vissa därav föranledda ändringar av kontingentlistorna och bestämmelserna om utnyttjandet av den till polska regeringens förfogande ställda krediten. Kungl. Maj:t har respektive den 22 februari, den 25 juli och den 1 november 1946 godkänt dessa protokoll.

Trots de åtgärder, som vidtagits för att underlätta det svensk-polska varuutbytet, har detta icke utvecklats så, som förutsetts i 1945 års överenskommelser och därtill hörande protokoll. Då den i överenskommelsen den 20 augusti 1945 fastställda varuutbytesperioden utgick den 1 december 1946, hade Polen av den i 1945 års överenskommelser avtalade kol- och koks-kvantiteten om 6 miljoner ton endast levererat 2,2 miljoner ton. Sammanlagt hade Sverige då inom ramen av de båda överenskommelserna mottagit polska varor till ett värde av cirka 116 miljoner kronor, varav kol och koks omkring 96 miljoner kronor. Under samma tid hade från svensk sida exporterats varor till Polen för omkring 83 miljoner kronor.

Beträffande handels- och betalningsförbindelserna med Polen efter den 1 december 1946 upptogs den 4 samma månad förhandlingar i Stockholm mellan svenska och polska vederbörande, från svensk sida genom en delegation under ordförandeskap av envoyén Sohlman.

Från polsk sida gjordes under förhandlingarna gällande, att det system, som i Sverige tillämpades för att fastställa priserna å kol och koks av olika ursprung, strede mot bestämmelserna i 1924 års handels- och sjöfartsavtal om behandling som mest gynnad nation. Bland annat på grund härav ansåge sig polska regeringen icke bunden av överenskommelsen den 20 augusti 1945 och det samma dag mellan statens reservförrådsnämnd och vederbörande polska försäljningscentral undertecknade kontraktet om leverans av kol och koks. Från svenskt håll genmälde, att då alla importerade kolprodukter, var-

ifrån de än komme, vore underkastade likartad behandling någon diskriminering icke ägde rum genom det svenska prisregleringsystemet. Det vore påtagligt, att under en period, då Polen ej kunnat fullgöra sin avtalsenliga leveransskyldighet, den svenska prisregleringen varken länt eller varit ägnad att lända Polen till skada. Svenska regeringen ägde rätt att fordra ett fullgörande av de i kol- och kokskontraktet förutsedda leveranserna. Den vore även skadeståndsberättigad. Så länge knappheten på icke flytande bränsle varade, kunde de svenska myndigheterna icke avstå från det tillämpade prisreglerings-systemet.

Då enighet icke kunde nås rörande frågan, huruvida överenskommelsen den 20 augusti 1945 samt kol- och kokskontraktet av samma dag fortfarande vore i kraft, överenskommo de båda parterna genom en den 17 december 1946 undertecknad »aide mémoire» att diskussionerna härom skulle uppskjutas samt att Polen intill dess en uppgörelse träffats rörande de framtida ekonomiska och finansiella förbindelserna skulle leverera 200 000 à 240 000 ton kol och koks per månad. De i kol- och kokskontraktet fastställda priserna skulle tillämpas. Därest under förhandlingarna andra priser komme att avtals för framtiden, skulle dock dessa tillämpas retroaktivt från och med den 1 januari 1947. Beträffande leveranser av andra varor än kol och koks skulle 1945 års överenskommelser och därtill hörande protokoll gälla. Dessutom skulle de båda regeringarna välvilligt pröva framställningar om export av varor, som fölle utanför ramen av de fastställda kontingenterna. För det fall att förhandlingarna icke avslutats före den 1 mars 1947, förbehölle sig de båda parterna rätt att återkomma till frågan om de fortsatta leveranserna.

Parallellt med förhandlingarna i Stockholm ha i Warszawa förhandlingar förts, från svensk sida genom förutvarande justitierådet Bagge, angående vissa svenska privata ekonomiska intressen i Polen.»

»Enligt artiklarna I—III i avtalet rörande varuutbytet skall under de första tolv månaderna från avtalets ikraftträdande varuutbytet äga rum inom ramen av kontingenter, som angivas i två vid avtalet fogade listor. Jämlikt artikel IV skola de båda regeringarna medverka till att underlätta leveransernas fullgörande under avtalsperioden och till att överhuvud taget, såvitt möjligt, öka varuutbytet. I artikel V föreskrives, att privata kompensationsaffärer endast skola tillåtas i undantagsfall och endast efter godkännande i varje särskilt fall av vederbörande svenska och polska myndigheter. Enligt artikel VI skall en blandad kommission tillsättas med samma uppgifter som motsvarande kommission enligt överenskommelsen den 20 augusti 1945. Kommissionen skall bestå av fyra medlemmar från vardera sidan. Jämlikt artikel VII skall avtalet träda i kraft efter noteväxling mellan de båda regeringarna och gälla under ett år från dagen för noteväxlingen. Därest avtalet icke av endera parten uppsäges senast en månad före avtalsperiodens utgång, förlänges det att gälla ytterligare tolv månader. Kontingentlistor för kommande perioder skola av den blandade kommissionen uppgöras i god tid före varje periods utgång.

I de vid avtalet fogade listorna 1 och 2 fastställas kontingenter för leveranser från Polen till Sverige respektive från Sverige till Polen under den första tolv månadersperioden.

Bland de i listan över polska leveranser till Sverige specificerade varuslagen må nämnas kol och koks, zink, zinkvitt, gjuteritackjärn, martintackjärn, göt, stålplåt, gjutna och smidda rör, calcinerad och kaustik soda, glas, textilier och salt. Det sammanlagda värdet av de polska leveranserna har under förhandlingarna beräknats komma att uppgå till cirka 205 miljoner kronor.

Listan över svenska leveranser till Polen omfattar ett beräknat totalvärde av 112 miljoner kronor. Bland de i listan upptagna varuslagen märkas avelshästar och avelsboskap, sill och annan fisk, järnmalm, pyrit, farmaceutiska produkter, silkecellulosa, blekt och oblekt sulfitmassa, ferrolegeringar, verktyg, kul- och rullager, metallbearbetningsmaskiner, turbogeneratorer, kompressorer och pneumatiska verktyg, kontorsmaskiner, isolationsmateriel, telefon- och signalmateriel, svetsmaskiner, elektriska mätinstrument samt apparater och instrument för läkar- och tandvård.

Under tiden till den 1 januari 1947 ha inom ramen för varuutbytes- och betalningsöverenskommelsen den 20 augusti 1945 exportlicenser utställts för vissa svenska varor, vilka ännu icke utförts från Sverige. Genom särskild skriftväxling överenskomma de båda parterna, att sådana varor till ett sammanlagt värde av 35 miljoner kronor icke skola avräknas å de nya kontingenterna.

De i nyss nämnda lista över polska varuleveranser under den första tolv månadersperioden fastställda kontingenterna för kol och koks omfatta sammanlagt 3 miljoner ton. Kontrakt rörande leverans av denna kvantitet har den 7 mars 1947 slutits mellan statens reservförrådsnämnd och vederbörande polska försäljningscentral. Kontraktet skall av praktiska skäl tillämpas från och med den 1 april 1947, även om det nya varuutbytesavtalet då ännu icke trätt i kraft. Skulle avtalet icke ha trätt i kraft den 1 maj 1947, skall ingendera parten vara bunden av kontraktsbestämmelserna. I sådant fall skola de ömsesidiga förbindelserna mellan köpare och säljare regleras genom särskilt avtal. De i kontraktet fixerade priserna, vilka ligga något över de priser, som fastställdes i de samtidigt med överenskommelserna om varuutbyte och betalningar den 9 juli och den 20 augusti 1945 slutna kontrakten angående leveranser av kol och koks, skola tillämpas även å leveranser under tiden 1 januari—31 mars 1947. Alla frågor rörande 1945 års kontrakt skola avgöras genom överenskommelse mellan svenska och polska regeringarna.

Genom förtrolig skriftväxling fastslå de båda regeringarna, att det nu refererade kol- och kokskontraktet och därtill hörande handlingar skola utgöra en integrerande del av det nya varuutbytesavtalet.

Under förhandlingarna har från svensk sida understrukits önskvärdheten av att Polen under den första tolv månadersperioden levererar större kol- och kokskvantiteter än dem som angivits i listan över polska kontingenter. Genom skriftväxling i anslutning härtill konstateras, att den polske förhandlingsordföranden visserligen icke är i tillfälle att giva ett bestämt

löfte i sådant avseende men är beredd att föreslå sin regering att befullmäktiga polska försäljningscentralen att till Sverige leverera ytterligare kvantiteter, därest möjlighet härtill skulle yppa sig under den tid kol- och kokskontraktet den 7 mars 1947 avser. Eventuella tilläggsleveranser skola äga rum enligt särskilda kontrakt vid sidan av det redan tecknade kontraktet. De skola ske mot betalning i fri valuta och på villkor, som godkänts av de båda regeringarna, bland annat beträffande priser och valet av köpare.

Enligt slutprotokollets artikel I skola varuutbytes- och betalningsöverenskommelserna den 9 juli och den 20 augusti 1945 jämte därtill hörande protokoll ersättas av de nya avtalen rörande regleringen av varuutbytet och betalningarna mellan Sverige och Polen. Jämlikt artikel II skall polska regeringen äga rätt att under den första tolv månadersperioden utnyttja den del av den genom överenskommelsen den 20 augusti 1945 beviljade krediten å 100 miljoner kronor, som vid protokollets ikraftträdande icke tagits i anspråk. Utnyttjandet skall äga rum enligt de i sagda överenskommelse fastställda reglerna. Artikel III föreskriver, att de kreditbelopp, som jämlikt överenskommelsen den 20 augusti 1945 ställts eller enligt artikel II i slutprotokollet ställas till polska regeringens förfogande, skola återbetalas i enlighet med bestämmelserna i överenskommelsen den 20 augusti 1945. Undantag göres för de belopp, som ställts till polska regeringens förfogande under tiden intill den 1 april 1946. Fristen för återbetalning av dessa belopp förlänges med fyra år. Enligt artikel IV skall protokollet träda i kraft samtidigt med de nya avtalen om varuutbytet och betalningarna.

I en särskild skriftväxling konstateras, att de båda parterna vidhålla sina respektive ståndpunkter beträffande giltigheten av avtalet den 20 augusti 1945 och det samma dag undertecknade kol- och kokskontraktet. Samtidigt fastslås, att tillämpningen av det i Sverige praktiserade systemet för reglering av priserna på kol och koks undergått vissa praktiska förändringar ävensom att kol- och koksleveranserna reglerats genom kontraktet den 7 mars 1947. De tvistiga frågorna av praktisk och materiell natur ha enligt skriftväxlingen sålunda lösts på detta sätt utan hänsyn till de juridiska synpunkterna.

I det särskilda protokollet förbinder sig svenska regeringen att icke vidtaga åtgärder ägnade att hindra de polska exportörerna av kol och koks att i Sverige sälja sina produkter intill kvantiteter, vilka progressivt, under fem år efter protokollets ikraftträdande, kunna uppgå till 5 miljoner ton per år. Polska regeringen skall i möjligaste mån medverka till att den polska kolindustrin inom angivna tidrymd levererar ifrågavarande kol- och koksmängder till Sverige. Såsom minimikvantiteter angivas 3 miljoner ton under den första tolv månadersperioden och 4 miljoner ton under vardera av de följande perioderna. Såväl det svenska som det polska åtagandet är beroende av att enighet nås beträffande priser, kvaliteter, transportsätt och övriga leveransvillkor.

I inledningen till tilläggsavtalet förklaras, att de båda regeringarna avslutat detsamma särskilt i syfte att utvidga Sveriges deltagande i det

polska näringslivets återuppbyggnad och avsättningen av polskt kol och koks på den svenska marknaden.

I artikel I förbinder sig svenska regeringen att medgiva export till Polen av kapitalvaror och vissa andra varor, som från polsk sida kunna beställas i Sverige på de i överenskommelsen angivna villkoren. Enligt artikel II skall en blandad teknisk kommitté bildas, bestående av tre svenska och tre polska medlemmar. Kommittén skall bland annat ha till uppgift att i varje särskilt fall pröva och godkänna ifrågakommande beställningar ävensom förslag rörande utnyttjandet av de garantier och krediter, som genom avtalet ställas till polska regeringens förfogande. Vid prövningen av beställningarna skall kommittén i första hand utgå från de uppgifter, som lämnas av de svenska intressenterna. Den skall därjämte taga hänsyn till de svenska leveransmöjligheterna. Artikel III fastslår som princip, att varorna skola vara till fullo betalda, innan de utföras. Enligt artikel IV skall svenska regeringen ställa vissa krediter och garantier till polska regeringens förfogande för att underlätta betalningar inom ramen för tilläggsavtalet. I mom. a) och b) omnämnas de utfästelser, som i artiklarna II och III av det nyss återgivna slutprotokollet gjorts rörande dels förlängning med fyra år av fristen för återbetalning av de under första tolv månadersperioden av tilläggsavtalets giltighet förfallande beloppen av den kredit, som ställts till polska regeringens förfogande i enlighet med överenskommelsen den 20 augusti 1945, dels ock rätt till fortsatt utnyttjande av den del av sagda kredit, som ännu icke tagits i anspråk. I mom. c) förklarar sig svenska regeringen beredd att för att möjliggöra förskottsbetalningar av 70 miljoner kronor å de köp och beställningar, som avses i tilläggsavtalet, bevilja en garanti på fyra år, som under denna period kan förnyas. Genom mom. d) ställer svenska regeringen till polska regeringens förfogande en kredit på 3 procent under fyra år uppgående till 21,6 miljoner kronor för betalning av hästar, inklusive 6,6 miljoner kronor för betalning av hästar som köpts under år 1946. Enligt samma moment skall betalningen för kostnaderna för de i Sverige under kriget internerade polska fartygen — 2,7 miljoner kronor — fördelas på åren 1948, 1949 och 1950. I artikel V göras vissa undantag från den i artikel III fastslagna principen om full betalning av de svenska varorna före deras utförelse. Undantagna äro varor, som köpas med medel ur den återstående delen av 1945 års kredit eller med medel ur den för hästinköp beviljade krediten. Undantag göras vidare för sådana köp under år 1947 av boskap respektive monteringsfärdiga trähus eller av den blandade tekniska kommittén angivna andra varor, som till en del finansieras med den förut nämnda garantien å 70 miljoner kronor. Beträffande boskap är förutsättningen, att köpeskillingen till fullo erlagges senast ett år efter leveransdagen och beträffande trähus eller andra ifrågakommande varor att 50 procent av köpeskillingen erlaggas under den första tolv månadersperioden av tilläggsavtalets giltighet och 50 procent senast ett år efter leveransdagen. Dessutom undantagas sådana leveranser med stöd av privata krediter, som godkänts av vederbörande svenska myndigheter. Dessa komma att på begäran av de svenska intressenterna under den första tolv månadersperio-

den utfärda exportlicenser för leveranser, som möjliggöras med dylika privatkrediter åt Polen upp till ett totalbelopp av 5 miljoner kronor. Enligt artikel VI skola detaljöverenskommelser snarast möjligt träffas mellan vederbörande svenska och polska myndigheter rörande vissa av de krediter och garantier, som förutses i tilläggsavtalet. Jämlikt artikel VII skola de båda parterna före utgången av varje tolv månadersperiod pröva frågor avseende den finansiella reglering, som skall fastställas för nästföljande period. I artikel VIII erinras inledningsvis om det åtagande av kol- och koksleveranser, som polska regeringen gör i det förut refererade särskilda protokollet. Artikeln fastslår, att de båda regeringarna skola till den europeiska kolorganisationen anmäla, att 70 procent av de polska leveranserna av kol och koks under den första tolv månadersperioden böra föras å nämnda organisations pool B. Artikel IX innehåller bestämmelser för det fall, att de i tilläggsavtalet angivna leveranserna icke skulle komma att nå önskad omfattning. Under förhandlingarna ha de polska ombuden förklarat, att de på grundval av uppgifter från svenska företag, med vilka överläggningar förts direkt genom en särskild polsk industridelegation, utgå ifrån att Polen inom sex månader från avtalets ikraftträdande skall kunna i Sverige beställa eller reservera produktionskapacitet för varor av i avtalet förutsett slag till ett belopp av cirka 360 miljoner kronor, boskap och monteringsfärdiga trähus icke medräknade. Bortsett från vissa långtidskontrakt kunna enligt de polska ombudens förklaringar ifrågavarande leveranser i princip äga rum inom fyra år från tilläggsavtalets ikraftträdande. Skulle det från polsk sida sålunda anmälda beställningsprogrammet icke kunna förverkligas inom angiven tid, skola enligt artikel IX på endera partens begäran förhandlingar snarast upptagas i syfte att finna möjligheter att övervinna de sålunda konstaterade svårigheterna. Skulle dessa förhandlingar icke leda till positivt resultat inom en månad räknat från deras början, är polska regeringen berättigad att proportionellt minska de leveranser av polskt kol och koks, som garanterats Sverige. I artikel IX stipuleras dessutom, att därest de förutsedda leveranserna till Sverige, särskilt av kol och koks, icke skulle fullgöras enligt de uppgjorda planerna svenska regeringen skall ha rätt att på samma sätt begränsa exporten av de i tilläggsavtalet angivna varorna. Artikel X innehåller bestämmelser om ikraftträdande och giltighetstid.

I en skriftväxling lämnas närmare upplysningar om huru de båda regeringarna planerat fördelningen av leveranserna inom den i artikel IX av tilläggsavtalet fastställda ramen. I förteckningen upptagas materiel för elektrifiering, teletekniska installationer, verktygsmaskiner, instrument samt diverse industriella kapitalvaror och andra varor av särskild betydelse för återuppbyggnaden av det polska näringslivet. Värdet av de sålunda upptagna varorna angives till 361,5 miljoner kronor. Härtill komma enligt skriftväxlingen arbetshästar och boskap till ett värde av 17,5 miljoner kronor ävensom monteringsfärdiga trähus eller andra produkter till ett värde av 21 miljoner kronor.

Genom särskild skriftväxling angivas regler för den i artikel IX

av tilläggsavtalet angivna eventualiteten av en nedskärning av de polska kol- och koksleveranserna. Därest den blandade tekniska kommittén vid prövning, som må företagas tidigast sex månader efter avtalets ikraftträdande, skulle konstatera att Polen äger rätt att minska kol- och koksleveranserna, skall reduktionen icke verkställas förrän vid utgången av den månad, som följer efter undersökningen och endast tillämpas beträffande den kontingent, som skall levereras under återstående del av kontraktsåret. Vid reduktionen skall hänsyn tagas till å ena sidan värdet av accepterade beställningar och de produktionsmöjligheter, som å svensk sida reserverats för Polen, och å andra sidan till värdet av de beställningar och produktionsmöjligheter, som förutsågos vid tidpunkten för tilläggsavtalets undertecknande.

I särskild skriftväxling behandlas vidare frågan, huru betalningen av de i tilläggsavtalet angivna varorna skall finansieras efter utgången av det första avtalsåret. Genom skriftväxlingen konstateras, att svenska regeringen icke förpliktat sig att lämna Polen krediter för kommande avtalsperioder. Skulle emellertid Polen icke under dessa perioder få bistånd av Sverige till återuppbyggnaden av sitt näringsliv, skall polska regeringen ej längre vara förpliktad att leverera de kol- och kokskvantiteter, som förutses för ifrågavarande perioder. Polen skall dock i sådant fall till Sverige leverera kol och koks mot betalning i fria valutor på minst lika gynnsamma villkor som de vilka komma att tillämpas gentemot länder, med vilka Polen under ifrågavarande period icke ingått överenskommelser som innebära särskilda fördelar överstigande dem som erbjudas Polen av Sverige. Skulle Polen icke leverera de kol- och kokskvantiteter, som förutses för de följande avtalsperioderna, skall den svenska skyldigheten att tillåta dessa polska produkters avsättning på den svenska marknaden upphöra. Genom skriftväxlingen konstateras därjämte, att polska regeringen icke avstått från att begära förlängning av fristerna för återbetalning av de delar av 1945 års kredit, beträffande vilka förlängning icke medgivits i slutprotokollet. Samtidigt fastslås, att svenska regeringen icke utfäst sig att medgiva dylik förlängning.

Nämnas må vidare, att under förhandlingarna diskussioner förts mellan polska experter samt statens hästexportberedning och Sveriges lantbruksförbund om den i tilläggsavtalet förutsedda exporten av hästar respektive boskap. Diskussionerna ha resulterat i kontraktsförslag, daterade den 22 februari 1947 respektive den 8 mars samma år. Genom förtroliga skriftväxlingar konstateras, att svenska regeringen tagit del av förslagen och icke har någon erinran mot dem.

Över de i Warszawa förda förhandlingarna rörande svenska privata ekonomiska intressen i Polen har upprättats ett protokoll, vilket den 28 februari 1947 undertecknats av svenska och polska ombud. Enligt protokollet har från polsk sida erkänts skyldighet för polska staten att svara för sina skulder och att gälda ersättning för beslagtagna svensk egendom samt annan genom vidtagna offentliga tvångsåtgärder uppkommen skada. Därest uppgörelse i nationaliseringsfrågorna ej skulle kunna träffas genom direkta förhandlingar mellan de svenska intressenterna och vederbörande polska myn-

digheter, skola dessa frågor hänskjutas till en blandad svensk-polsk kommission. Beträffande principen för bestämmande av utgående ersättning har från svensk sida hävdats att densamma enligt internationellt-rättsliga grundsatser skall vara adekvat och effektiv. Ersättning skall utgå även i fall där enligt gällande polska författningar ersättning ej skulle utgå därför att den egendom, däri det svenska intresset är engagerat, enligt nämnda författningar är att anse såsom tysk egendom. Enighet har uppnåtts om att de polska myndigheterna utan dröjsmål skola upphäva det offentliga omhändertagandet av svenska bolags dotterbolag, som ej falla under nationaliseringslagen, liksom omhändertagandet av all svensk egendom, lös eller fast, som ej faller under de polska jord- och skogsreformlagarna. Polska regeringen har vidare förbundet sig att utan dröjsmål diskutera transfereringsfrågan i princip. Enskilda fall skola behandlas i nyss nämnda blandade kommission. Denna har erhållit ett kompetensområde omfattande alla frågor, som beröra svenska industriella och andra privata svenska intressen i Polen. Svenska ägare av lösören står det fritt att utföra dessa ur landet under förutsättning att utförandet ej strider mot de polska exportföreskrifterna. Vill den svenske ägaren realisera sina lösören kan den frågan upptagas i kommissionen. Har egendom frånhänts ägaren under omständigheter, som göra polska staten ansvarig, skall ersättningsfrågan upptagas till behandling. Dit höra dock ej fall där försvinnandet beror på krigshandlingar. För ömmande fall har polska regeringen ställt i utsikt, att transfereringsmöjligheterna skola behandlas med särskild välvilja.

Genom skriftväxlingen angående vissa svenska privata ekonomiska intressen i Polen fastslås, att polska regeringen är beredd att sätta det nu återgivna protokollet i tillämpning omedelbart efter ikraftträdandet av avtalskomplexet rörande varu- och betalningsutbytet. Polska regeringen skall vid de diskussioner, som enligt protokollet skola äga rum mellan de svenska fysiska och juridiska personer, vilka äro fordringsägare, samt vederbörande polska myndigheter, taga hänsyn till de i avtalskomplexet angivna svenska prestationerna.»

I samband med avslutandet av ovannämnda avtal har även träffats ett avtal rörande reglering av betalningarna mellan Sverige och Polen, varjämte utväxlats skrivelser i ämnet. Avtalet och skrivelserna finnas i översättning återgivna i bilaga till föreliggande utlåtande. Beträffande originaltexterna må hänvisas till propositionen. Beträffande avtalets bestämmelser har departementschefen anfört följande.

»Samtliga betalningar från Sverige till Polen skola, såsom hittills, erläggas till Sveriges riksbank, som för polska nationalbanken skall öppna två konton i svenska kronor, benämnda konto A och konto B. Av de belopp, som inbetalas å kontona, skola 60 procent gottskrivas konto A och 40 procent konto B. De båda bankerna kunna dock i varje särskilt fall överenskomma om en annan fördelning mellan kontona av en betalning, som skall verkställas. Å konto A inestående medel må användas för betalning av leveranser av svenska varor ävensom för varje annan betalning från i Polen bosatta personer till förmån för personer bosatta i Sverige. Medel inestående å konto B

må, utom för samma ändamål som saldot å konto A, användas för inköp hos Sveriges riksbank av guld och valutor enligt regler motsvarande dem som fastslagits i överenskommelsen den 20 augusti 1945. Om betalningsavtalet skulle utlöpa, skola avtalets bestämmelser likväl tillämpas, intill dess alla under dess giltighetstid uppkomna ömsesidiga fordringar likviderats. För det fall att vid avtalets utlöpande något av de i detsamma angivna kontona skulle förete ett saldo, skola de båda regeringarna överenskomma om erforderliga åtgärder för saldots likviderande.

Genom en särskild skriftväxling överenskomma de båda parterna att, därest endera av dem inom betalningsavtalets giltighetstid skulle ansluta sig till en allmän internationell monetär konvention, gemensamt undersöka, huruvida anslutningen nödvändiggör ändring av bestämmelserna i betalningsavtalet.

Genom skriftväxling mellan de båda parterna har vidare fastslagits, att polska regeringen, därest å konto A inestående medel vid något tillfälle icke skulle förslå, kommer att vid behov använda på konto B inestående medel eller fria valutor för att fullgöra betalningar å den svenska marknaden.»

Departementschefen har vidare i vad åter avser avtalskomplexet i dess helhet framhållit följande.

»Beträffande det nu föreliggande avtalskomplexet vill jag sammanfattningsvis framhålla, att de ekonomiska och finansiella prestationer, som Sverige enligt förslagen skall åtaga sig, i nuvarande situation äro betungande. Utan tvivel framstår det dock ur synpunkten av Sveriges allmänna ekonomiska och finansiella intressen såsom synnerligen angeläget, att åtgärder träffas för befrämjande av den svensk-polska handeln. Emellertid skulle enligt mitt förmenande hänsyn enbart därtill icke kunna motivera ett godtagande för vår del av det föreliggande avtalsförslaget. Nödvändigheten av att säkra landets försörjning med icke flytande bränslen i förening med vårt lands förenämnda allmänna ekonomiska och finansiella intressen i Polen föranleder mig dock att förorda, att Kungl. Maj:t godkänner de föreliggande förslagen i vad desamma avse varuutbytet och därmed sammanhängande kreditgivning.»

Slutligen har departementschefen anført nedanstående rörande tillämpningen av gällande bestämmelser om exportkreditgaranti vid export under tilläggsavtalet.

»Sedan Kungl. Maj:t den 11 mars 1947 bemyndigat ministern för utrikes ärendena att underteckna bland annat följande av Kungl. Maj:t godkända förslag rörande handeln mellan Sverige och Polen, nämligen förslag till *dels* avtal om varuutbyte, *dels* slutprotokoll, *dels* särskilt protokoll, *dels* ock tilläggsavtal, ävensom bemyndigat chefen för utrikesdepartementets handelsavdelning, envoyén R. R. Sohlman, att verkställa vissa skriftväxlingar i anslutning till nämnda avtal och protokoll i enlighet med av Kungl. Maj:t lika-

ledes godkända förslag, ha nämnda avtal, protokoll och skriftväxlingar den 18 mars 1947 blivit vederbörligen undertecknade.

I tilläggsavtalet förutses bland annat beviljande av vissa svenska statliga exportkreditgarantier, vilka utgjort en förutsättning för utverkande av polska åtaganden om leveranser av kol och koks. Jag vill erinra om att statsgaranti för exportkredit här i landet grundats på tid efter annan av riksdagen givna bemyndiganden samt på författningar, som av Kungl. Maj:t utfärdats i anslutning därtill. Enligt nu gällande bestämmelser i ämnet (kungörelser den 26 maj 1939, nr 214, den 19 juni 1942, nr 425, och den 28 juni 1946, nr 453) må sådan garanti högst avse, att ett belopp uppgående till 75 procent eller, i fråga om alster av jordbruk eller fiske eller beträffande gatsten eller kantsten, 85 procent av den lämnade krediten kommer att inflyta, eller ock att, där slutlig förlust å krediten uppstår, av sådan förlust ej mer än 25 procent eller, i fråga om alster av jordbruk eller fiske eller beträffande gatsten eller kantsten, 15 procent skall drabba exportören eller kreditgivaren. Från och med budgetåret 1942/43 har gällt, att det sammanlagda betalningsansvaret för lämnade exportkrediter icke finge överskrida 300 miljoner kronor. Giltighetstiden för det av riksdagen senast lämnade bemyndigandet utlöper med utgången av innevarande budgetår. Enligt propositionen nr 135 till årets riksdag har emellertid Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva att fortsatt statsgaranti må under tiden till och med utgången av budgetåret 1947/48 till belopp av högst 300 miljoner kronor beviljas i enlighet med nu gällande bestämmelser.

Såsom framgår av vad förut sagts gäller således, att garantitagaren — d. v. s. exportören eller kreditgivaren — får stå en viss självrisk, för närvarande i regel icke understigande 25 procent. Med hänsyn till storleken av denna självrisk synes det tveksamt huruvida de svenska exportörerna komma att leverera de varor, varom nu är fråga, i sådan utsträckning som förutses i tilläggsavtalet. Jag anser därför att Kungl. Maj:t, därest riksdagen icke har något att erinra däremot, bör bemyndiga exportkreditnämnden att, i de fall då det för genomförandet av tilläggsavtalet synes erforderligt, bevilja statsgaranti avseende större del än 75 procent av den lämnade krediten. Denna ökade statsgaranti bör dock vara såtillvida begränsad, att exportören eller kreditgivaren alltid skall stå någon självrisk. Dessutom bör denna ökade garantigivning begränsas till ett sammanlagt belopp av högst 15 miljoner kronor.

Det må vidare nämnas, att det under Fonden för kreditgivning till utlandet anvisade investeringsanslaget till Bidrag till internationellt återuppbyggnadsarbete torde bereda täckning för de kreditutbetalningar, som enligt tilläggsavtalet skola ifrågakomma beträffande hästar.»

Utskottet.

Utskottet har vid ärendets föredragning inhämtat ytterligare upplysningar angående innebörden av det föreliggande avtalskomplexet. Som redan nämnts ha däri ingående, icke offentliggjorda skriftväxlingar av förtrolig natur delgivits utskottet.

Från statens bränsle- och trafikkommissioner ha uppgifter erhållits såväl rörande det aktuella läget i avseende å Sveriges försörjning med kol och koks som angående utsikterna att i framtiden säkra landets behov av icke flytande bränslen. I samband härmed har en redogörelse lämnats för huru handeln med polskt kol och polsk koks avses skola organiseras i Sverige.

Till belysning av avtalets finansiella bestämmelser ha från riksbanken inhämtats upplysningar, huru 1945 års kredit på 100 miljoner kr. till Polen hittills utnyttjats ävensom huru återbetalning skall ske beträffande sagda kredit och de nya kreditmedgivandena. Genom utrikesdepartementets handelsavdelning och statens industrikommission har utskottet vidare erhållit informationer om läget i avseende å ifrågakommande svenska exportföretags kontraktsförhandlingar med polska vederbörande rörande de leveranser, som förutses i tilläggsavtalet. I detta sammanhang ha uppgifter inhämtats om dessa leveransers inverkan såväl på det inhemska försörjningsläget som på de leveransåtaganden, vilka angivits i statliga avtal med andra länder. Upplysningar ha även erhållits angående de ändringar i tillämpningen av gällande system för statlig exportkreditgarantivning, som förutses för genomförandet av det svensk-polska tilläggsavtalet.

Vad angår den enligt avtalskomplexet förutsedda exporten av hästar och boskap till Polen har av de svenska intressenternas förhandlande representeranter upplysts, att mellan dem och polska vederbörande träffats överenskommelse, som blir definitiv i och med genomförandet av det svensk-polska varuutbytesavtalet.

Slutligen har utskottet i frågan om förhandlingarna rörande svenska fysiska och juridiska personers intressen i Polen erhållit en utförlig redogörelse av den svenske förhandlaren ävensom tagit del av en av Svenska Tändsticks Aktiebolaget lämnad redogörelse för läget beträffande detta bolags ekonomiska och finansiella intressen i Polen.

Enligt bestämmelse i kol- och kokskontraktet den 7 mars 1947 skall ingendera parten vara bunden av detsamma, därest det nya varuutbytesavtalet icke trätt i kraft den 1 maj 1947. Utskottet har inhämtat, att svenska och polska regeringarna under hand överenskommit att i avvaktan på den svenska riksdagsbehandlingen tills vidare icke tillämpa denna bestämmelse.

Det föreliggande avtalskomplexet är att betrakta såsom en odelbar helhet. Utskottet har därför haft att bedöma samtliga däri ingående avtal, protokoll och skriftväxlingar såsom ett totalresultat av de förhandlingar, som förts mellan svenska och polska regeringarna.

Beträffande det i avtalskomplexet ingående varuutbytesavtalet finner utskottet detsamma vara av värde för den svenska folkförsörjningen. Utskottet vill särskilt understryka, att den vid avtalet fogade listan över polska leveranser till Sverige så gott som undantagslöst upptager varor, vilka vårt land även under nu tillämpade importregleringssystem behöver importera. I avseende å de i detta sammanhang viktigaste leveranserna, nämligen leve-

ranserna av kol och koks, hade det givetvis varit önskvärt, att en större toltkvantitet än den i avtalet förutsedda mängden av 3 miljoner ton tillförsäkrats det svenska folkhushållet under det första avtalsåret. Utskottet har emellertid tagit till kännedom, att den polske förhandlingsordföranden skriftligen förklarat sig beredd att föreslå sin regering att befullmäktiga polska kolförsäljningscentralen att, såvitt möjligt, under den ifrågavarande tidrymden till Sverige leverera ytterligare kvantiteter kol och koks.

Vad angår varuutbytesavtalets förhållande till varuutbytes- och betalningsöverenskommelsen den 20 augusti 1945 och det samma dag mellan statens reservförrådsnämnd och den polska kolförsäljningscentralen undertecknade kontraktet om leverans av kol och koks ansluter sig utskottet till det uttalande, som under förhandlingarna gjorts från svensk sida och som därefter intagits i en vid det nya varuutbytesavtalet fogad särskild skriftväxling.¹ Svenska regeringen har bestritt den polska uppfattningen, att polska regeringen icke längre skulle vara bunden av de åtaganden, som gjorts i överenskommelsen den 20 augusti 1945 och det samma dag undertecknade kontraktet. Utskottet uttalar sin bestämda anslutning till den svenska regeringens ståndpunkt.

Vad tilläggsavtalet avser, vill utskottet framhålla, att de ekonomiska och finansiella prestationer, som Sverige därigenom åtager sig, otvivelaktigt äro betungande. Utskottet vill erinra om sitt i annat sammanhang gjorda uttalande, att vårt lands finansiella läge får anses påkalla varsamhet beträffande kreditgivning till utlandet och att sådan kreditgivning bör underkastas noggrann prövning med hänsyn till såväl angelägenhetsgrad som inflationsrisk. Utskottet har vid detta ärendes prövning beaktat, att tilläggsavtalet måste bedömas mot bakgrunden av nödvändigheten att säkra vårt lands försörjning med icke flytande bränslen.

Utskottet har såsom ett betydelsefullt svenskt förbehåll antecknat, att i avtalskomplexet ingår en förklaring, att de svenska myndigheterna icke kunna avstå från det system, som för närvarande tillämpas i Sverige, för att bestämma priserna på kol av olika ursprung.

I fråga om den av Kungl. Maj:t avsedda ändringen i tillämpningen av gällande bestämmelser om beviljande av statlig exportkreditgaranti har utskottet uppmärksammat, att den därvid för viss export enligt det svensk-polska tilläggsavtalet förutsedda höjningen av garantiandelen har föranletts av ett önskemål att möjliggöra snabb leverans till Polen av viss materiel ägnad att främja den polska exporten av kol och koks till Sverige. Den bör enligt utskottets uppfattning icke ha prejudicerande natur.

Avtalskomplexet omfattar även en uppgörelse om reglering av vissa svenska privata ekonomiska intressen i Polen. Enligt en särskild skriftväxling skall polska regeringen vid de diskussioner, som enligt uppgörelsen skola äga rum mellan å ena sidan de svenska fysiska och juridiska personer, vilka äro ford-ringsägare, och å andra sidan vederbörande polska myndigheter, taga hänsyn till de i avtalskomplexet angivna svenska prestationerna. Utskottet delar den

¹ I översättning införd här nedan på s. 25.

vid förhandlingarna i Warszawa från svensk sida hävdade ståndpunkten, att den ersättning, som skall utgå till svenska fysiska och juridiska personer, vilkas intressen berörts av åtgärder i samband med nationaliserings- och liknande tvångsåtgärder från polska myndigheters sida, enligt därå otvivelaktigt tillämpliga internationellrättsliga grundsatser måste vara adekvat och effektiv. Vad särskilt angår Svenska Tändsticks Aktiebolagets intressen i Polen vill utskottet ansluta sig till den från svensk sida framförda uppfattningen, att det skulle strida mot allmänt erkända internationella rättsregler, om en stat genom unilaterala åtgärder annullerade eller genom nationaliseringsåtgärder hindrade tillämpningen av ett internationellt avtal av det slag, som ingåtts mellan å ena sidan polska regeringen och å andra sidan det svenska företagens dotterbolag i Polen. Vad nu sagts gäller givetvis även andra avtal av samma natur mellan polska staten och svenska rättsägare. Dessa frågor böra, om så är erforderligt, upptagas till ytterligare förhandlingar mellan de svenska och polska regeringarna.

Såsom ovan framhållits har utskottet vid sin prövning av Kungl. Maj:ts proposition haft att utgå ifrån det föreliggande avtalskomplexet såsom en odelbar enhet. Otvivelaktigt kunna starka betänkligheter anföras mot särskilt de ekonomiska och finansiella åtaganden, som Sverige gör genom tilläggsavtalet. Såsom föredragande departementschefen anfört, synes enbart ett hänsynstagande till den svensk-polska handels främjande icke motivera ett godkännande. Avtalet är, såsom utskottet redan framhållit, för Sverige betungande. Med hänsyn särskilt till de upplysningar utskottet erhållit om landets bränsleförsörjning under den närmaste tiden kan utskottet dock icke underlåta att tillstyrka avtalets godkännande. Det inrymmer med avseende å den fortsatta utvecklingen av handelsförbindelserna med Polen betydande osäkerhetsmoment. Utskottet förutsätter, att Kungl. Maj:t för att möta därmed förenade risker i fråga om bränsleförsörjning och ytterligare kreditbelastning noggrant undersöker de möjligheter, som förefinnas att jämväl från annat land erhålla ökad tillförsel av kol och koks på rimliga villkor.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition meddela av Kungl. Maj:t äskat godkännande av det med propositionen överlämnade, den 18 mars 1947 mellan Sverige och Polen träffade avtalet rörande regleringen av varuutbytet mellan Sverige och Polen jämte i samband därmed träffade uppgörelser.

Stockholm den 8 maj 1947.

På utrikesutskottets vägnar:

RICKARD SANDLER.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar Sandler, Gränebo, Björnsson, Anderson, Ivar, Lindström, Wistrand, Ekman och Bergvall;

från andra kammaren: herrar Skoglund, Ward, Lindqvist, Ohlin, Fast, Svensson i Grönvik och Hagberg i Malmö.

Särskilt yttrande

av herrar *Bergvall* och *Ohlin*, vilka anfört:

»Utöver vad som anförts i utskottets utlåtande, till vilket vi ansluta oss, vilja vi framhålla följande. Den kvantitet kol och koks, som Polen genom de nya avtalen förbinder sig att till vårt land försälja under det närmaste året, understiger vad som enligt 1945 års avtal skulle ytterligare levererats, om detta avtal fullföljts. De anspråk på kreditgivning från Sverige, som från polsk sida framställdes på ett tidigt stadium av förhandlingarna, voro så omfattande och överstego så mycket vad som under dessa förhållanden och med hänsyn till vårt ekonomiska läge kunde anses rimligt, att den svenska regeringen haft anledning att utan dröjsmål vidtaga de mest energiska åtgärder för att öka inköpen av kol och koks från annat land och att — i den mån svenskt tonnage ej i erforderlig utsträckning stått till buds — sörja för förhyrning av utländskt tonnage för bränslets transport till Sverige. Ett dylikt av utskottet för framtiden med all rätt rekommenderat tillvägagångssätt borde sålunda hava allvarligt prövats redan under förhandlingarna om föreliggande avtal. Det är ej uteslutet, att i så fall en ökad tillförsel av fossilt bränsle kunnat åstadkommas — låt vara till relativt hög kostnad — och att man på polsk sida funnit lämpligt att intaga en mera tillmötesgående hållning.»

Bilaga.

**Avtal
rörande regleringen av varu-
utbytet mellan Sverige
och Polen.**

(Översättning.)

Svenska regeringen och polska regeringen, vilka äro angelägna att främja varuutbytet mellan de båda länderna, ha överenskommit om följande:

Artikel I.

Svenska regeringen är beredd att medgiva utförsel till Polen och polska regeringen att medgiva införsel till Polen av de varor, som uppräknas i den vid detta avtal fogade lista 2, intill däri angivna kvantiteter eller värden.

Artikel II.

Polska regeringen är beredd att medgiva utförsel till Sverige och svenska regeringen att medgiva införsel till Sverige av de varor, som uppräknas i den vid detta avtal fogade lista 1, intill däri angivna kvantiteter eller värden.

Artikel III.

Ovannämnda listor 1 och 2 utgöra en integrerande del av detta avtal. De hänföra sig till varor, som skola levereras under en tolv månadersperiod från avtalets ikraftträdande.

Artikel IV.

De båda regeringarna skola medverka till att underlätta fullgörandet av de leveranser, som förutses i detta avtals artiklar I och II under den avsedda tidsperioden och i allmänhet att såvitt möjligt utöka den ömsesidiga utförseln.

Artikel V.

Betalningarna skola fullgöras i enlighet med bestämmelserna i ett denna dag undertecknat betalningsavtal.

Privata kompensationsaffärer skola endast tillåtas i undantagsfall och efter godkännande i varje särskilt fall av vederbörande svenska och polska myndigheter.

Artikel VI.

De båda regeringarna äro överens om att utse en blandad kommission med uppgift att följa detta avtals tillämpning samt att framlägga förslag ägnade att underlätta varuutbytet och de ekonomiska och finansiella förbindelserna mellan de båda länderna. Denna kommission skall vara sammansatt av fyra medlemmar från vardera parten.

Kommissionen skall på begäran av endera partens ordförande sammanträda i Stockholm eller Warszawa.

Artikel VII.

Detta avtal skall träda i kraft efter notväxling mellan de båda regeringarna och gälla för en tid av ett år från dagen för denna notväxling. Avtalet skall emellertid förlängas för en ny tolv månadersperiod, därest det icke av endera av de båda fördragsslutande parterna uppsagts senast en månad före utlöpanDET.

Kontingentlistor för senare tolv månadersperioder skola i god tid före varje periods slut uppgöras av den i artikel VI av detta avtal förutsedda kommissionen.

Som skedde i Stockholm, i två exemplar, den 18 mars 1947.

För svenska regeringen:

Östen Undén.

För polska regeringen:

Adam Ostrowski.

Ad. Rose.

(Översättning.)

Lista 1.

Polska varor att exporteras till Sverige under tiden 1 april 1947—
1 april 1948.

Varor	Kvantitet eller värde
Kol	2 750 000 ton
Koks	250 000 »
Rå och raffinerad zink	4 000 »
Elektrolytzink	4 000 »
Zinkplåt	4 000 »
Zinkvitt	3 000 »
Kadmium	10 »
Blymönja och blyglete	100 »
Gjuteritackjärn	15 000 »
Martintackjärn	25 000 »
Stålgöt	15 000 »
*Stålplåt:	
stålplåt av 0,35—3 mm tjocklek samt plåt för den elektriska industrien	1 300 »
plåt av 1—2 mm tjocklek	1 000 »
*Rör av valsat stål intill 2''	736 »
*Rör av valsat stål, 2—6 ¹ / ₂ ''	392 »
*Stålrör över 6 ¹ / ₂ ''	1 098 »
Diverse produkter av valsat järn (att levereras från den 1. 7. 47)	2 000 »
Profiljärn	200 »
*Avloppsrör av gjutjärn	800 »
*Vattenledningsrör av gjutjärn, 40—1 200 mm	3 200 »
Emaljerade badkar	4 500 st.
Gjutjärnsarmatur (varav grövre kranar och rör 150 ton)	300 ton
*Diverse produkter av gjutjärn och stål	2 500 »
Dragen tråd, vit, härdad eller galvaniserad	150 »
Mässingsplåt	100 »
Elektrisk kabel för spänningar intill 15 000 volt	100 »
Maskiner för textilindustrien:	
kardmaskiner	5 st.
spinnerimaskiner	10 »
vävstolar	70 »
Maskiner för papperstillverkning	3 »
Elektriska motorer, 1—15 hkr	300 »
*Kalcinerad soda	11 600 ton
Kaustik soda	500 »
Natriumkarbonat, kristalliskt	300 »
Litopon	200 »

* inklusive de kvantiteter, som ännu ej levererats enligt föregående avtal.

Varor	Kvantitet eller värde
Kalciumklorid	500 ton
Kimrök	500 »
Kalisalter för jordbruksändamål	10 000 »
Kolektroder	200 »
Hushållsporslin	100 »
Hushållsfajans	100 »
Fönsterglas	500 000 m ²
Gjutet glas	100 000 »
Armerat glas	60 000 »
Eldfasta leror	8 000 ton
Korgpil	100 »
Sorterad svinborst	15 »
Textilier:	
bomullsvävnader (varav 50 % i dubbel bredd)	5 000 000 m
yllevävnader	500 000 »
konstsilkegarn	100 ton
konstsilkevävnader för foder	200 000 m
strumpor och andra trikåvaror	500 000 kr.
band	10 000 000 m
stumpar av ylle för damhattar	200 000 st.
mattor	30 000 m ²
plysch och liknande vävnader	100 000 m
Diverse textilier	1 150 000 kr.
Potatismjöl (att levereras under våren 1947)	500 ton
Ägg	500 »
Frusna gäss	200 »
*Salt	50 000 »
Utsäde:	
vicker	60 »
gräsfröer	15 »
vit- eller rödklöverfrö	30 »
Fisk (lax och ål)	100 »
Konsthonung	2 000 »
Malt	5 000 »
Övriga varor	2 000 000 kr.
varav: värmeledningselement	150 ton
vattenmätare	5 000 st.
sågar	15 ton
spik (att levereras vid leverans från svensk sida av monteringsfärdiga trähus)	500 »
skruvar	100 »
knappar av metall	5 »
optiskt råglas och glas för laboratorieändamål	2 »

* inklusive de kvantiteter, som ännu ej levererats enligt föregående avtal.

(Översättning.)

Lista 2.

Svenska varor att exporteras till Polen under tiden 1 april 1947—
1 april 1948.

Varor	Kvantitet eller värde
<i>I. Levande djur, livsmedel m. m.</i>	
Avelshästar, hingstar och ston av nordsvensk ras.....	350 000 kr.
Avelsboskap	250 000 »
Avelsfår	200 st.
Avelssvin	200 »
Sill och annan fisk, färsk eller saltad	15 000 ton
Mjölkpulver (att levereras under månaderna april—december 1947)	500 »
Utsädesfröer:	
korn och havre	1 000 »
ärter	500 »
hampa	50 »
Matärter	500 »
<i>II. Mineraliska och kemiska produkter m. m.</i>	
Mjölksocker	25 ton
Flusspat (85 %)	500 »
Natronfältspat	1 140 »
Teknisk talk	2 500 »
Ren talk	15 »
Kvarts i stycken, ej kristallisk	100 »
Karborundum (kvaliteterna 100 och finare)	90 »
Järnmalm	820 000 »
Zinkmalm	2 000 »
Pyrit	50 000 »
Fluorvätesyra	3 »
Natronmetasilikat	60 »
Siliciumkarbonat, svart	100 »
Material för tillverkning av elektrodpulver (med reservation för utländska råvaror)	400 »
Aether ad narcosin	100 000 kr.
Collodium	20 000 »
Svetselktrodpulver	50 000 »
Diverse farmaceutiska preparat	4 000 000 »
Nicetamid (Coramine)	500 000 »
Argentum gelatosatum (Albargin)	125 000 »
Neoprotosil	145 000 »
Capsulphenothiazin	480 000 »
DDT 5 %	120 000 »
DDT 100 %	140 000 »
Benzocain (Anaesthesin)	225 000 »

Varor	Kvantitet eller värde
Acetanilid	50 000 kr.
Carbo medicinalis	50 000 »
Chlorbutol	10 000 »
Neostigmin	10 000 »
Chloramin 100 %	100 000 »
Chloroform	10 000 »
Aluminiumbronspulver	130 kg
Eldskyddsfärg	35 ton
Nitrocellulosalim	100 »
Kollodisk bomull	7,2 »
Råtrotyl (koagulationspunkt 80° C)	25 »
Polyvinylkorid	40 »
Torr sulfitlut	100 »
Trinitroresorcin	5 »
Nitropenta	15 »
Koboltsalter	3 »
Diverse kemiska produkter	400 000 kr.

III. Trävaror, cellulosa m. m.

Dörrar för monteringsfärdiga trähus	5 000 st.
Fönster för monteringsfärdiga trähus	5 000 »
Viskosmassa	15 000 ton
Kemisk massa, blekt el. oblekt	5 000 »
Pappersavfall	3 000 »
Träfiberplattor	260 000 kr.

IV. Järn och stål.

Träkolstackjärn	300 ton
Ferrolegeringar:	
ferromangan, affiné	130 »
ferrowolfram	200 »
ferromolybden	50 »
ferrovanadin	30 »
Stålsand	17 »
Diverse stål	1 000 000 kr.
Järnpulver	100 ton
Motståndsmaterial	500 000 kr.

V. Arbeten av järn och stål och andra oädla metaller.

Diverse hand- och maskinverktyg	4 300 000 kr.
Hackelsemaskinknivar	87 000 st.
Kul- och rullager, inkl. gängbackar och gängtappar för 600 000 kr. (att levereras intill den 1 maj 1948)	5 200 000 kr.
Koppar i »wire bars»	500 ton
Viraduk för pappersindustrien	60 000 m ²
Hårdmetall	6 ton

VI. Icke elektriska maskiner och apparater.

Förbränningsmotorer	600 000 kr.
Metallbearbetningsmaskiner	3 000 000 »
Träbearbetningsmaskiner	200 000 »

Varor	Kvantitet eller värde
Lantbruksmaskiner	250 000 kr.
Mejerimaskiner, hand- och maskinseparatorer	670 000 »
Specialseparatorer, inkl. jästseparatorer	808 000 »
Turbogeneratorer	1 600 000 »
Kompressorer och tryckluftsverktyg	1 600 000 »
Reservdelar för traktorer (Lanz-Bulldog)	500 000 »
Adresseringsmaskiner	600 000 »
Kontorsmaskiner (skriv- och räknemaskiner)	1 650 000 »
Andra icke elektriska maskiner (inkl. laboratorieapparater)	2 400 000 »

VII. *Elektriska maskiner och apparater ävensom elektrisk materiel.*

Tråd, spiraler och elektroder för glödlampstillverkning	300 000 kr.
Elektriska ackumulatörer	900 000 »
Grafitelektroder	160 ton
Isoleringsmateriel (micaprodukt etc.)	2 000 000 kr.
Telefon- och signalmateriel	7 400 000 »
Utrustning för radiotelefoni ävensom elektronrör	1 250 000 »
Elektriska industriugnar	450 000 »
Svetsapparater	2 300 000 »
Elektriska byggnadsmaskiner	400 000 »

VIII. *Övriga varor.*

Röntgenfilm samt röntgen- och elektrokardiografpapper	100 000 kr.
Fotografiskt papper	100 000 »
Tekniska fibrer	60 ton
Fibrer i stänger	10 »
Fibrer för väskor	100 »
Fernissade fibrer	10 »
Yllelump	1 000 »
Maskinfilt för pappersindustrien	80 »
Polerskivor av filt	200 kg
Slip- och polerskivor	300 000 kr.
Bromsband	10 000 m
Eldskydds- och räddningsmateriel	100 000 kr.
Elektriska automobiler	250 000 »
Motorbåtar	130 000 »
Elektriska mätinstrument	2 000 000 »
Apparater och instrument för medicinskt och dentalt bruk	3 000 000 »
Mätverktyg	700 000 »
Konstläder (läderit)	150 ton
Derματοid (mot leverans av för fabrikationen nödvändig väv) ..	5 000 m ²
Arbetskyddsmateriel	400 000 kr.
Övriga varor	2 000 000 »

Skrivelse från ordföranden i den svenska delegationen till ordföranden i den polska delegationen.

(Översättning.)

Stockholm den 18 mars 1947.

Herr Ordförande,

Under de förhandlingar, som resulterat i undertecknandet denna dag av Avtalet rörande regleringen av handelsutbytet mellan Sverige och Polen, har konstaterats, att vissa svenska exportlicenser, som intill den 1 januari 1947 utstälts inom ramen för det svensk-polska handelsavtalet av den 20 augusti 1945, ännu icke ut-

nyttjats. Värdet av de sålunda icke exporterade varorna uppgår till omkring 35 miljoner svenska kronor.

Jag har äran bekräfta, att sagda varor icke innefattas i de kontingenter, som uppräknas i lista 2, som bifogats det denna dag undertecknade Avtalet rörande regleringen av varuutbytet mellan Sverige och Polen, och att de, intill ett totalbelopp av 35 miljoner svenska kronor, sålunda icke skola avräknas på sagda kontingenter.

Mottag, Herr Ordförande, försäkran om min utmärkta högaktning.

Rolf Sohlman.

Skrivelse från ordföranden i den polska delegationen till ordföranden i den svenska delegationen.

(Översättning.)

Stockholm den 18 mars 1947.

Herr Ordförande,

Ni har behagat tillstålla mig en denna dag daterad skrivelse av följande lydelse:

»Under de — — — sagda kontingenter.»

Åberopande detta älskvärda meddelande har jag äran bringa till Eder kännedom, att polska regeringen är överens med svenska regeringen om förestående.

Mottag, Herr Ordförande, försäkran om min utmärkta högaktning.

Ad. Rose.

Skrivelse från ordföranden i den polska delegationen till ordföranden i den svenska delegationen.

(Översättning.)

Stockholm den 18 mars 1947.

Herr Ordförande,

Under de förhandlingar, som vi fört angående leveranser av polskt kol och köks, har Ni understrukit den vikt Eder regering skulle fästa vid en ökning av den kvantitet om 3 miljoner ton, som Polen skall leverera till Sverige i enlighet med det kontrakt, som den 7 mars 1947 undertecknats av den polska kolförsäljningscentralen och statens reservförrådsnämnd.

Jag beklagar att icke kunna giva Eder ett bestämt löfte, ägnat att till-

mötesgå Eder önskan på denna punkt. Jag är emellertid fullt beredd att föreslå den polska regeringen att befullmäktiga försäljningscentralen att till Edert land leverera ytterligare kvantiteter, om möjlighet härför skulle yppa sig under den period, som avses i det ovannämnda kontraktet.

Det är överenskommet, att dessa transaktioner i förekommande fall skola ske utanför huvudkontraktet, avseende 3 miljoner ton, på basis av särskilda kontrakt, i fria valutor och på villkor, som godkänts av båda regeringarna bl. a. beträffande priser och valet av köpare.

Mottag, Herr Ordförande, försäkran om min utmärkta högaktning.

Ad. Rose.

Skrivelse från ordföranden i den svenska delegationen till ordföranden i den polska delegationen.

(Översättning.)

Stockholm den 18 mars 1947.

Herr Ordförande,

Ni har behagat tillstålla mig en denna dag daterad skrivelse av följande lydelse:

»Under de — — — av köpare.»

Åberopande detta älskvärda meddelande har jag äran bringa till Eder kännedom, att svenska regeringen är överens med polska regeringen om förestående.

Mottag, Herr Ordförande, försäkran om min utmärkta högaktning.

Rolf Sohlman.

Slutprotokoll.

(Översättning.)

Svenska regeringen och polska regeringen, vilka önska främja varuutbytet mellan de båda länderna, ha överenskommit om följande:

Artikel I.

Bestämmelserna i de svensk-polska handelsöverenskommelserna av den 9 juli och den 20 augusti 1945 ävensom tillhörande protokoll skola ersättas av bestämmelserna i Avtalet rörande regleringen av varuutbytet mellan Sverige och Polen och Avtalet rörande regleringen av betalningarna mellan Sverige och Polen, vilka undertecknats denna dag, ävensom av bestämmelserna i förevarande Protokoll.

Artikel II.

Polska regeringen är berättigad att under den första tolv månadersperioden av detta Protokolls giltighet jämlikt artiklarna V—VIII i handelsavtalet av den 20 augusti 1945 disponera den del av den däri nämnda krediten på 100 miljoner svenska kronor, som vid detta Protokolls ikraftträdande ännu ej utnyttjats i enlighet med bestämmelserna i artikel VI av sagda avtal.

Artikel III.

De kreditbelopp, som ställts till polska regeringens förfogande jämlikt handelsavtalet av den 20 augusti 1945 och artikel II i detta Protokoll, skola återbetalas i enlighet med bestämmelserna i artikel VII, stycke 2, och artikel VIII av sagda avtal. Återbetalningsfristen för de belopp, som ställts till polska regeringens förfogande intill den 1 april 1946, skall emellertid förlängas med fyra år.

Artikel IV.

Detta Protokoll träder i kraft samma dag som Avtalet rörande regleringen av varuutbytet och Avtalet rörande regleringen av betalningarna mellan Sverige och Polen, vilka undertecknats den 18 mars 1947.

Som skedde i Stockholm, i två exemplar, den 18 mars 1947.

För svenska regeringen:

Östen Undén.

För polska regeringen:

Adam Ostrowski.

Ad. Rose.

Skrivelse från ordföranden i den svenska delegationen till ordföranden i den polska delegationen.

(Översättning.)

Stockholm den 18 mars 1947.

Herr Ordförande,

I början av de förhandlingar, som lett till undertecknandet denna dag av ett Avtal rörande regleringen av varuutbytet mellan Sverige och Polen och ett Avtal rörande betalningar jämte därtill hörande dokument, meddelade Ni, att Eder regeringen ansåg, att det system, som för närvarande tillämpas i Sverige för att bestämma priserna på kol av olika ursprung, stred mot vissa bestämmelser i det mellan Sverige och Polen den 2 december 1924 avslutade handels- och sjöfartsavtalet. Ni tillade, att Eder regering bland annat av denna anledning icke ansåg sig bunden av bestämmelserna i regeringsöverenskommelsen av den 20 augusti 1945 och av det samma dag mellan försäljningscentralen för polskt kol och vederbörande svenska myndigheter avslutade privaträttsliga kontraktet rörande leverans av polskt kol.

Såsom jag haft äran underrätta Eder, delar min regering icke denna uppfattning, och såsom jag förklarat kunna de svenska myndigheterna icke avstå från att tillämpa ifrågavarande system, så länge som knappheten på icke flytande bränsle varar.

Svenska regeringen har dessutom

framhållit, att det uteblivna verkställandet av de i det ovannämnda privaträttsliga kontraktet förutsedda leveranserna av kol och koks berättigade den att kräva antingen ett fullständigt uppfyllande av kontraktet eller skadestånd, vilken ståndpunkt bestridits av polska regeringen.

Av ovanstående framgår, att de båda regeringarna fasthålla vid sina respektive juridiska ståndpunkter beträffande giltigheten av ovannämnda avtal och kontrakt.

Efter diskussioner mellan vederbörande myndigheter å båda sidor har emellertid tillämpningen av det system gentemot vilket Ni gjort invändningar av juridisk art undergått vissa praktiska förändringar. Å andra sidan hava leveranserna av polskt kol och koks reglerats genom det nya kontraktet av den 7 mars 1947 mellan statens reservförrådsnämnd och Centrala Zbytu Produktów Przemysłu Węglowego. De tvistiga frågorna av praktisk och materiell natur hava sålunda lösts på detta sätt utan hänsyn till de juridiska synpunkterna.

Svenska och polska regeringarna skola delgiva detta beslut med statens reservförrådsnämnd, respektive med Centrala Zbytu Produktów Przemysłu Węglowego i enlighet med vad som förutses i det av dessa institutioner den 7 mars undertecknade protokollet.

Mottag, Herr Ordförande, försäkran om min utmärkta högaktning.

Rolf Sohlman.

Skrivelse från ordföranden i den polska delegationen till ordföranden i den svenska delegationen.

(Översättning.)

Stockholm den 18 mars 1947.

Herr Ordförande,

Ni har behagat tillställa mig en denna dag daterad skrivelse av följande lydelse:

»I början — — — undertecknade protokollet »

Åberopande detta älskvärda meddelande har jag äran bringa till Eder kännedom, att polska regeringen är överens med svenska regeringen om förestående.

Mottag, Herr Ordförande, försäkran om min utmärkta högaktning.

Ad. Rose.

Särskilt protokoll.

(Översättning.)

Svenska regeringen och polska regeringen, vilka önska främja det ekonomiska samarbetet mellan de båda länderna såväl under som efter återuppbyggnadsperioden i Polen och vilka äro övertygade om att polskt kol och koks i framtiden liksom hittills kommer att finna en jämn och varaktig avsättning i Sverige, ha överenskommit om följande:

Svenska regeringen kommer icke att vidtaga åtgärder ägnade att hindra de polska kol- och koksexportörerna i försäljningen av ifrågavarande varor i Sverige, intill kvantiteter, vilka progressivt, under fem år från förevarande Protokolls ikraftträdande, kunna uppgå till fem miljoner ton årligen. Detta åtagande är emellertid underkastat villkoret, att överenskommelse kommer till stånd beträffande priser, kvaliteter, transportsätt och övriga leveransvillkor.

Polska regeringen skall i möjligaste mån medverka till att den polska kolindustrien under samma period till Sverige levererar de i föregående stycke angivna kvantiteterna, och minst tre miljoner ton kol och koks under den första tolv månadersperioden efter detta Protokolls ikraftträdande samt fyra miljoner ton under vardera av de följande perioderna. Detta åtagande är emellertid underkastat villkoret, att en överenskommelse kommer till stånd beträffande priser, kvaliteter, transportsätt och övriga leveransvillkor.

Som skedde i Stockholm, i två exemplar, den 18 mars 1947.

För svenska regeringen:

Östen Undén.

För polska regeringen:

Adam Ostrowski.

Ad. Rose.

**Tilläggsavtal
rörande Sveriges deltagande i
återuppbyggnaden av det polska
näringslivet i utbyte mot leve-
ranser av polskt kol
och koks.**

(Översättning.)

Svenska regeringen och polska regeringen, vilka önska intensifiera det ekonomiska samarbetet mellan de båda länderna, särskilt i syfte att utöka Sveriges deltagande i det polska näringslivets återuppbyggnad och utvidga avsättningen av polskt kol och koks i Sverige, ha överenskommit om följande:

Artikel I.

Svenska regeringen är beredd att medgiva export till Polen och polska regeringen att medgiva import till Po-

len av kapitalvaror och vissa andra varor, som under nedan angivna villkor kunna å polsk sida beställas i Sverige.

Artikel II.

En blandad svensk-polsk teknisk kommitté skall bildas, bestående av tre svenska och tre polska medlemmar, utsedda av respektive regeringar.

Denna kommitté skall ha till uppgift att underlätta beställning och placering av de i artikel I här ovan angivna svenska varorna och skall särskilt ha i uppdrag att i varje särskilt fall pröva och godkänna:

a) de i artikel I här ovan angivna beställningarna, i första hand på grundval av de uppgifter, som lämnas av de svenska intressenterna, och med hänsyn tagen till de svenska leveransmöjligheterna;

b) förslag rörande utnyttjandet av de garantier och krediter, som genom

detta Avtal ställts till polska regeringens förfogande.

Kommitténs beslut skola fattas enhälligt av de medlemmar, som äro närvarande.

Artikel III.

Betalning av de i artikel I här ovan angivna varorna skall äga rum före deras utförsel med undantag för de fall, som förutses i artikel V här nedan.

Artikel IV.

För att underlätta betalning av de köp och beställningar som förutses i artikel I här ovan är svenska regeringen beredd att:

a) i enlighet med bestämmelserna i det denna jag undertecknade Slutprotokollet på fyra år förlänga fristen för återbetalning av de under den första tolv månadersperioden av detta Avtals giltighet förfallande beloppen av den kredit, som ställts till polska regeringens förfogande i enlighet med överenskommelsen av den 20 augusti 1945 rörande reglering av varuutbytet och betalningar mellan Sverige och Polen;

b) i enlighet med det denna dag undertecknade Slutprotokollet bevilja Polen ett lån i svenska kronor, motsvarande den del av den i stycke a) här ovan omnämnda krediten, som vid Slutprotokollets ikraftträdande icke utnyttjats; detta lån kan användas för att betala polska beställningar i Sverige;

c) bevilja en garanti på fyra år, som kan förnyas under denna period, för att möjliggöra betalning av 70 miljoner svenska kronor såsom förskott å i artikel I här ovan förutsedda köp och beställningar;

d) bevilja Polen ytterligare följande låtnader:

aa) en kredit på 3 % under fyra år uppgående till 21,6 miljoner svenska kronor för betalning av hästar, inklusive hästar till ett värde av 6,6 miljoner svenska kronor köpta under 1946;

bb) fördelning på åren 1948, 1949 och 1950 av betalningen för kostnaderna för internering i Sverige av polska fartyg.

Artikel V.

Den i artikel III här ovan fastslagna principen om full betalning av de svenska varorna före deras utförsel skall icke tillämpas i följande fall:

a) då fråga är om varor köpta med hjälp av de kreditbelopp, som angivas i artikel IV, stycke b) och stycke d) punkt aa) här ovan;

b) då fråga är om köp under 1947 av monteringsfärdiga trähus eller andra varor till ett motsvarande totalvärde, fastställda av den i artikel II här ovan förutsedda blandade tekniska kommittén, som delvis finansieras med hjälp av de i artikel IV, stycke c) här ovan omnämnda garantierna, på villkor att 50 % av likviden betalas under de tolv första månaderna av detta Avtals giltighet och 50 % senast ett år efter leveransdagen;

c) då fråga är om köp under 1947 av boskap, som delvis finansieras med hjälp av de i artikel IV, stycke c) här ovan angivna garantierna, på villkor att likviden betalas senast ett år efter leveransdagen;

d) då fråga är om beställningar verkställda enligt särskilt viktiga kontrakt eller som äro av särskild betydelse för det polska näringslivet, beträffande vilka bestämmelserna fastställa betalningsfrister överstigande leveransfristerna, på villkor att dessa kontrakt godkännas av vederbörande svenska myndigheter, som välvilligt komma att pröva förslag av denna art. De komma att på begäran av de svenska intressenterna bevilja exportlicenser för varor, som skola levereras med hjälp av privata krediter, som tillsvidare under den första tolv månadersperioden av detta Avtals giltighet kunna uppgå till ett totalbelopp av fem miljoner svenska kronor.

Artikel VI.

Detaljöverenskommelser skola snarast möjligt slutas mellan vederbörande svenska och polska myndigheter rörande de i artikel IV, stycke c) samt stycke d) punkt aa) förutsedda krediterna och garantierna.

Artikel VII.

Svenska regeringen och polska regeringen skola före utgången av den första tolv månadersperioden av detta Avtals giltighet pröva frågor avseende den finansiella reglering, som skall fastställas för nästa period o. s. v.

Artikel VIII.

I enlighet med bestämmelserna i Avtalet rörande reglering av varuutbytet mellan Sverige och Polen samt bestämmelserna i det Särskilda protokollet, vilka handlingar undertecknats denna dag, skall Polen leverera minst 3 miljoner ton kol och koks till Sverige under de första tolv månaderna av sagda handlingars giltighet och 4 miljoner under vardera av de följande tidsperioderna.

I utbyte mot det bistånd, som Polen enligt detta Avtals bestämmelser erhåller till det polska näringslivets återuppbyggnad, skola svenska regeringen och polska regeringen anmäla för den europeiska kolorganisationen (ECO), att 70 % av dessa leveranser av polskt kol och koks under den första tolv månadersperioden av detta Avtals giltighet böra föras å sagda organisations pool B.

Artikel IX.

Därest det inom sex månader räknat från förevarande Avtals ikraftträdande av någon anledning skulle visa sig omöjligt att placera beställningar eller reservera produktionskapacitet till ett totalbelopp av omkring 360 miljoner svenska kronor för i artikel I här ovan angivna varor, som — levande boskap och monteringsfärdiga trähus att exporteras under

1947 icke inbegripna — i princip skola levereras under de första fyra åren av detta Avtals giltighet, med reservation för längre leveranstider, fastställda i privata kontrakt, skola på begäran av endera parten nya förhandlingar snarast upptagas i syfte att finna möjligheter att övervinna de sålunda konstaterade svårigheterna. Därest dessa förhandlingar icke leda till positivt resultat inom en månad räknat från deras början, är polska regeringen berättigad att proportionellt minska de leveranser av polskt kol och koks, som garanterats Sverige.

Därest de förutsedda leveranserna till Sverige, särskilt av polskt kol och koks, icke skulle fullgöras enligt de uppgjorda planerna, är svenska regeringen berättigad att på samma sätt begränsa utförseln av de i artikel I här ovan angivna varorna.

Artikel X.

Detta Tilläggsavtal träder i kraft efter noteväxling mellan de båda regeringarna. Det utgör en integrerande del av det Avtal rörande reglering av varuutbytet och det Avtal rörande reglering av betalningarna, som undertecknats denna dag.

Därest de två Avtalen av någon anledning skulle upphöra att gälla, innan de ömsesidiga förpliktelser, som härflyta ur detta Avtals bestämmelser, fullgjorts, skola de båda parterna i förekommande fall överenskomma om sättet för regleringen av de inom ramen för detta Avtal fastställda ekonomiska och finansiella förbindelserna.

Som skedde i Stockholm, i två exemplar, den 18 mars 1947.

För svenska regeringen:

Östen Undén.

För polska regeringen:

Adam Ostrowski.

Ad. Rose.

Skrivelse från ordföranden i den svenska delegationen till ordföranden i den polska delegationen.

(Översättning.)

Stockholm den 18 mars 1947.

Herr Ordförande,

Jag har äran bekräfta, att de båda regeringarna, under förutsättning av överenskommelse mellan köpare och leverantörer, överväga följande fördelning av de i artikel IX av det denna dag undertecknade Tilläggsavtalet omnämnda svenska leveranserna.

	Milj. sv. kr.
Materiel för elektrifiering ..	101
Teletekniska installationer ..	78
Verktygsmaskiner samt andra maskiner och instrument ..	40
Diverse industriella kapitalvaror	70

Diverse industriella kapitalvaror samt andra varor av särskild betydelse för den ekonomiska återuppbyggnaden i Polen

Milj. sv.
kr.

72,5

361,5

Utöver ovan angivna leveranser förutses följande varor skola levereras under 1947:

Monteringsfärdiga trähus eller andra varor till ett motsvarande totalvärde, fastställda av den i artikel II, i det denna dag undertecknade Tilläggsavtalet förutsedda blandade tekniska kommittén	ca 21
Hästar	15
Boskap	ca 2,5

Mottag, Herr Ordförande, försäkran om min utmärkta högaktning.

Rolf Sohlman.

Skrivelse från ordföranden i den polska delegationen till ordföranden i den svenska delegationen.

(Översättning.)

Stockholm den 18 mars 1947.

Herr Ordförande,

Jag har äran bekräfta, att de båda regeringarna, under förutsättning av överenskommelse mellan köpare och

leverantörer, överväga följande fördelning av de i artikel IX av det denna dag undertecknade Tilläggsavtalet omnämnda svenska leveranserna.

Materiel för — — — [*likalydande med föregående skrivelse*] — — — ca 2,5.

Mottag, Herr Ordförande, försäkran om min utmärkta högaktning.

Ad. Rose.

Skrivelse från ordföranden i den polska delegationen till ordföranden i den svenska delegationen.

(Översättning.)

Stockholm den 18 mars 1947.

Herr Ordförande,

Äberopar de bestämmelserna i artikel IX av det denna dag undertecknade Tilläggsavtalet har jag äran bekräfta, att därest polska regeringen skulle använda sig av dessa bestämmelser den är beredd att förfara på följande sätt vid deras tillämpning:

a) tidigast sex månader, räknat från dagen för sagda Avtals ikraftträdande, skall den blandade tekniska kommittén på begäran av polska regeringen undersöka läget i avseende på de i Sverige placerade polska beställningarna och undersöka i vilken utsträckning den svenska industrien reserverat sin produktionskapacitet för Polen;

b) därest det av denna undersök-

ning skulle framgå, att Polen är berättigat att reducera sina leveranser av kol och koks, skall denna reduktion icke verkställas förrän vid utgången av den månad, som följer på ifrågavarande undersökning och endast tillämpas beträffande den konningent, som skall levereras under den del av kontraktsåret, som återstår.

I syfte att i förekommande fall fastställa storleksordningen av denna reduktion skall hänsyn tagas å ena si-

dan till värdet av accepterade beställningar och de produktionsmöjligheter, som å svensk sida reserverats för Polen, å andra sidan till värdet av de beställningar och de produktionsmöjligheter, som förutsågos vid tidpunkten för Tilläggsavtalets undertecknande.

Mottag, Herr Ordförande, försäkran om min utmärkta högaktning.

Ad. Rose.

Skrivelse från ordföranden i den svenska delegationen till ordföranden i den polska delegationen.

(Översättning.)

Stockholm den 18 mars 1947.

Herr Ordförande,

Ni har behagat tillställa mig en denna dag daterad skrivelse av följande lydelse:

»Åberopande bestämmelserna — — — avtals undertecknande.»

Åberopande detta älskvärda meddelande har jag äran bringa till Eder kännedom, att svenska regeringen är överens med polska regeringen om förestående.

Mottag, Herr Ordförande, försäkran om min utmärkta högaktning.

Rolf Sohlman.

Skrivelse från ordföranden i den svenska delegationen till ordföranden i den polska delegationen.

(Översättning.)

Stockholm den 18 mars 1947.

Herr Ordförande,

Åberopande artiklarna VIII och IX i Tilläggsavtalet, tredje stycket i det Särskilda protokollet samt artikel III i Slutprotokollet, vilka handlingar undertecknats denna dag, har jag äran fästa Eder uppmärksamhet på följande:

De utomordentligt svåra omständigheter, under vilka vi utarbetat basen för ett nytt polskt-svenskt ekonomiskt samarbete, ha gjort att den finansiella planen för betalning av de i artikel I av sagda Avtal åsyftade varorna endast fastställts för de tolv första månaderna av Avtalets giltighetstid, varvid är överenskommet, att de båda regeringarna före utgången av denna period skola undersöka frågor

avseende den finansiella reglering, som skall fastställas för följande period o. s. v.

Detta betyder givetvis icke att svenska regeringen härigenom redan nu förbinder sig att lämna Polen nya krediter för kommande tidsperioder. Å andra sidan kommer polska regeringen icke längre att vara förpliktad att leverera de kolkvantiteter, vilka förutses under de perioder, som fastställts i de dokument, som vi i dag undertecknat, därest Sveriges bistånd till det polska näringslivets återuppbyggnad skulle komma att upphöra under de likaledes fastställda framtida perioderna. Icke desto mindre kommer polska regeringen, dock utan att i detta fall garantera leverans av de i stycke 2 i det Särskilda protokollet omnämnda kvantiteterna, att till Sverige leverera kol och koks mot betalning i fria valutor på minst lika gynnsamma villkor som de, vilka komma att tillämpas gentemot andra länder, med vilka Polen

under ifrågavarande period icke ingått överenskommelser innebärande särskilda fördelar överstigande dem, som erbjudas Polen av Sverige. Det är likaledes uppenbart, att därest Polen icke levererar de kol- och koks-kvantiteter, som förutses för de följande tidsperioderna, den svenska förpliktelsen att tillåta dessa polska produkters avsättning på den svenska marknaden upphör. Det är överenskommet, att detta frågekomplex skall bli föremål för de förhandlingar, som förutses vid slutet av varje tolv-månadersperiod.

Jag önskar särskilt fästa Eder uppmärksamhet på vikten av en av bestämelseerna i de handlingar, som vi undertecknat, nämligen bestämmelsen i artikel III i det denna dag undertecknade Slutprotokollet, som på fyra år uppskjuter återbetalningen av de trancher av 1945 års lån, som

förfalla till betalning under den första perioden av det nya handelsavtalets giltighetstid. Med hänsyn till att finansieringsplanen för den följande tidsperioden i sin helhet skall prövas senare har den polska delegationen avstått från att föreslå ett uppskjutande av återbetalningen av de följande trancherna. Detta innebär emellertid icke, att polska regeringen på förhand avstår från att föreslå ett analogt förfarande beträffande de följande trancherna, vilket är nödvändigt för att underlätta finansieringsplanen för de kommande åren. Å andra sidan betyder detta icke heller att svenska regeringen nu förbundit sig att vid dessa förhandlingar medgiva ett dylikt förfarande.

Mottag, Herr Ordförande, försäkran om min utmärkta högaktning.

Rolf Sohlman.

Skrivelse från ordföranden i den polska delegationen till ordföranden i den svenska delegationen.

(Översättning.)

Stockholm den 18 mars 1947.

Herr Ordförande,

Åberopande artiklarna VIII och IX i Tilläggsavtalet, tredje stycket i det Särskilda protokollet samt artikel III

i Slutprotokollet, vilka handlingar undertecknats denna dag, har jag äran fästa Eder uppmärksamhet på följande:

De utomordentligt — — — [*likslydande med föregående skrivelse*] — — — dylikt förfarande.

Mottag, Herr Ordförande, försäkran om min utmärkta högaktning.

Ad. Rose.

Skrivelse från ordföranden i den polska delegationen till ordföranden i den svenska delegationen.

(Översättning.)

Stockholm den 18 mars 1947.

1 bil.

Herr Ordförande,

Under hänvisning till det den 28 februari 1947 i Warszawa, av representanter för svenska och polska re-

geringarna undertecknade protokollet angående svenska fysiska och juridiska personers intressen i Polen, vilket bifogas denna skrivelse, har jag äran bekräfta, att min regering är beredd att sätta detsamma i kraft omedelbart efter ikraftträdandet av de denna dag undertecknade avtalen.

Jag ber att få tillägga, att polska regeringen, vid de diskussioner, som enligt detta protokoll skola äga rum mellan vederbörande polska myndig-

heter och de svenska fysiska och juridiska personer, vilka äro fordringsägare, kommer att taga hänsyn till de svenska prestationer, som förutses i de denna dag undertecknade avtalen.

Jag har äran hemställa, att Ni, Herr Ordförande, ville bekräfta, att

den svenska regeringen är ense i vad avser bestämmelsen i första stycket av detta brev.

Mottag, Herr Ordförande, försäkran om min utmärkta högaktning.

Ad. Rose.

Protokoll
över de polsk-svenska förhandlingarna rörande svenska fysiska och juridiska personers intressen i Polen.

:(Översättning.)

Representanter för polska och svenska regeringarna ha sammanträtt i Warszawa under tiden 3—28 februari 1947 och ha efter granskning av de aktuella frågorna överenskommit om att göra följande deklARATIONER.

Den svenska delegationens deklARATION.

Art. 1. Polska regeringen bekräftar sin förpliktelse att fullgöra betalning av räntor och alla sina skulder gentemot svenska fysiska eller juridiska personer samt att bevilja skälig ersättning (»just compensation») åt svenska fysiska och juridiska personer, vilkas intressen i Polen (däri inbegripna förra fria staden Danzigs område och de av polska staten enligt Potsdam-deklarationen den 2 augusti 1945 förvaltade områdena) hava berörts av åtgärder i samband med nationalisering, kommunalisering eller jordbruks- och skogsreformer eller av liknande tvångsåtgärder från de polska myndigheternas sida. Polska regeringen bekräftar jämväl alla i kraft varande garantier, som av polska staten givits för polska kommunala myndigheter.

Art. 2. Den i föregående artikel berörda gottgörelsen skall utbetalas till de svenska intressenterna under iakttagande av följande principer:

För det fall att ett företag eller annan egendom enligt principer som fastslagits i lagen den 3 januari 1946 om nationalisering, i dess följdförfattningar och i förordningen den 8 mars 1946 om övergiven och f. d. tysk egendom, skulle anses som tysk, skall kompensation utgå för däri engagerade svenska intressen efter samma principer som för andra svenska intressen.

Art. 3. Polska regeringen erkänner, att företag, som icke syfta till sådan industriell verksamhet, som avses i art. 3 av lagen den 3 januari 1946, och som icke falla under art. 3 fjärde stycket av samma lag utan vilkas främsta syfte endast är att sälja svenska företags produkter eller eljest representera deras intressen, icke beröras av lagen den 3 januari 1946 och dess följdförfattningar.

Om de företag, varom talas i föregående stycke, och sådana industri-företag, som icke beröras av lagen den 3 januari 1946, ingå under någon form av offentligt polskt omhändertagande, skall denna egendom på därom gjord framställning utan dröjsmål återställas till de svenska intressenterna.

Samma gäller om fast eller lös egendom tillhörande svenska fysiska och juridiska personer, med undantag för sådan fast egendom, som avses i förordningen den 6 september 1944 om genomförandet av jordbruksreformen och i förordningen den 12 december 1944 om statens övertagande av skogarna.

Art. 4. Polska regeringen förbinder sig att under förhandlingar, som utan

dröjsmål skola upptagas mellan vederbörande polska och svenska myndigheter, diskutera riktlinjerna för transfereringen av i art. 1 omnämnda skulder och gottgörelser, försåvitt transferering icke i särskilda fall sker inom ramen för specialavtal mellan de svenska intressenterna och de polska myndigheterna.

Art. 5. Vid dessa förhandlingar skall hänsyn tagas till bl. a. följande principer:

a) Där svensk valuta direkt investerats i Polen av svenska fysiska och juridiska personer, skall den transfererade ersättningen utgå i svenska kronor för lika stor del av den beviljade ersättningen, som beloppet av direkt investerad svensk valuta utgör av det totala investerade beloppet.

Som direkt investerade svenska kronobelopp skola anses:

1) investeringar eller krediter, som uppkommit genom överförande direkt till Polen av svensk valuta eller svenska varor.

2) investeringar eller krediter, som uppkommit genom överförande direkt till Polen av andra valutor vid en tidpunkt, då polska zlotys kunde fritt växlas mot svenska kronor.

3) reinvesteringar i polska zlotys vid en tidpunkt, då polska zlotys kunde fritt växlas mot svenska kronor.

b) Transferering till Sverige skall beviljas för följande betalningar:

1) inkomster av svenska insatser i företag på polskt territorium som resultat av dessa företags verksamhet före den 1 september 1939 samt från Polens befrielse till den dag, de nationaliserades av polska staten;

2) räntor för i föregående stycke nämnda tidsperioder, att av företag på polskt område betalas till svenska fordringsägare;

3) avkastning och räntor av i Polen reinvesterat svenskt kapital enligt föregående stycke.

c) Polska regeringen förklarar, att likvider och ersättningar till enskilda nödlidande svenskar skola behandlas med alldeles särskild välvilja i avseende på transfereringsmöjligheterna.

Art. 6. En blandad polsk-svensk kommission bestående av representanter för polska och svenska regeringarna skall upprättas med uppgift att i de fall, då förhandlingarna mellan vederbörande polska myndigheter och de svenska intressenterna bliva resultatlösa, eller på begäran av representanterna för endera regeringen diskutera uppkomna frågor i syfte att uppnå en lösning i varje särskilt fall rörande bl. a. undantagande från nationaliseringsåtgärder, skadestånd, upphävande av det offentliga omhändertagandet av industriella och kommersiella företag, återställandet till ägare av samt avyttrande av fast och lös egendom, transfereringsfrågor och varje annat spörsmål som berör de i art. 1 nämnda svenska industriella och finansiella intressena i Polen.

Art. 7. Om svenska regeringen finner, att i enskilda fall den gottgörelse, som de polska myndigheterna erbjuda svenska fysiska och juridiska personer, icke är skäligen (»just compensation»), skall frågan bliva föremål för underhandlingar mellan polska och svenska regeringarna, som skola söka komma till uppgörelse i en anda av samförstånd.

Om regeringarna icke kunna komma överens, skall frågan för slutgiltigt avgörande hänskjutas till en skiljedomare, som skall utses av de båda regeringarna och icke får vara någondera statens undersåte.

Om det visar sig omöjligt att inom 60 dagar efter det endera regeringen gjort framställning om utseende av skiljedomare komma till samförstånd i valet av denne skiljedomare, skall Förenta nationernas generalsekretär utse honom.

Art. 8. Polska regeringen förklarar, att den i art. 6 ovan omnämnda blandade kommissionen på svenska rege-

ringens begäran skall åläggas framlägga de principer och detaljerade föreskrifter, varom talas i lagen den 3 januari 1946, art. 7, femte stycket. Polska ministerrådet skall välvilligt pröva dessa principer och föreskrifter vid utarbetandet av de i art. 7, sjätte stycket av samma lag förutsedda förordningarna. Därest de i lagen den 3 januari 1946 omförmälda polska kommissionernas tillämpning av bestämmelserna i dessa förordningar av de svenska representanterna i den blandade kommissionen anses olämplig, skall kommissionen föreslå ytterligare riktlinjer och direktiv, och ministerrådet skall välvilligt pröva dessa vid utarbetandet av tilläggsförordningar att tillämpas av alla de berörda kommissionerna.

Art. 9. Vid tillämpningen av nationaliseringslagens bestämmelser på svenska rättigheter på den immateriella äganderättens område, såsom patent, licenser, framställningsmetoder, projekt, firmanamn och fabriksmärken, skola vederbörande polska myndigheter taga hänsyn till de internationella konventionerna på detta område.

Art. 10. I betraktande av meningskiljaktigheterna mellan de båda delegationerna vädjar den svenska delegationen till polska regeringen att benäget taga under övervägande de rättsliga argument, som den svenska delegationen under förhandlingarnas lopp framlagt rörande oförenligheten i vissa fall mellan å ena sidan bestämmelserna i nationaliserings- och jordbruksreformlagarna och å andra sidan folkrätten.

Art. 11. Svenska fysiska och juridiska personer, vilkas intressen tagas i betraktande i detta protokoll, skola åtnjuta mestgynnadnationsbehandling.

Den polska delegationens deklara-

tion, dock med följande förbehåll:

1. Den polska delegationen gör gällande, att i art. 1 i den svenska deklara- tionen efter orden »skälig ersättning» (»just compensation») skola tilläggas orden »jämlikt gällande polsk lagstiftning».

2. Den polska delegationen önskar i art. 2 inskjuta följande undantag:

»Gottgörelse skall icke utgå till sådana företag inom förra fria staden Danzigs område eller inom de av polska staten enligt Potsdam-deklarationen den 2 augusti 1945 förvaltade områdena, vilkas huvudsakliga verksamhet bestått i framställning av vapen, ammunition och annan krigsmateriel, icke heller till tyska företag, som förvärvats av svenska medborgare senare än den 1 september 1939.»

3. Vad angår de av den svenska delegationen i art. 5 a) och b) framställda förslagen, anser den polska delegationen dem för närvarande som för tidigt väckta med hänsyn till att de icke åtföljas av från svensk sida beviljade förmåner liknande dem, som av andra stater erbjudits polska regeringen.

4. Den polska delegationen kan tills vidare icke godkänna art. 7 andra och tredje stycket i den svenska deklara- tionen.

5. Den polska delegationen anser, att samma undantag böra göras i art. 9, som redan nämnts i förbehållet rörande art. 2.

Warszawa den 28 februari 1947.

Den svenska delegationens
ordförande:

A. Bagge.

Den polska delegationens
ordförande:

L. Kurowski.

Skrivelse från ordföranden i den svenska delegationen till ordföranden i den polska delegationen.

(Översättning.)

Stockholm den 18 mars 1947.

Herr Ordförande,

Ni har behagat tillstålla mig en denna dag daterad skrivelse av följande lydelse:

»Under hänvisning — — — under-tecknade avtalen.»

Åberopande detta älskvärda meddelande har jag äran bringa till Eder kännedom, att svenska regeringen är överens med polska regeringen om förestående.

Mottag, Herr Ordförande, försäkran om min utmärkta högaktning.

Rolf Sohlman.

Avtal rörande regleringen av betalningarna mellan Sverige och Polen.

(Översättning.)

I syfte att underlätta regleringen av betalningarna mellan Sverige och Polen ha svenska regeringen och polska regeringen överenskommit om följande:

Artikel I.

Regleringen av betalningarna mellan Sverige och Polen skall ske i svenska kronor i enlighet med detta avtals bestämmelser.

Artikel II.

Detta avtal avser

1) betalningar av varuleveranser från Polen till Sverige ävensom alla övriga betalningar från Sverige till Polen, vilka godkänts av valutakontoret;

2) betalningar av varuleveranser från Sverige till Polen ävensom alla övriga betalningar från Polen till Sverige, vilka godkänts av Komisja Dewizowa (den polska valutakommissionen).

Artikel III.

Sveriges riksbank skall i Narodowy Bank Polski (Polska Nationalbankens) namn öppna två konton i svenska kronor, kallade konto A och konto B, vilka skola gottskrivas, A-kontot med 60 % och B-kontot med 40 % av alla betalningar, som förutses i artikel

II, stycke 1, av förevarande avtal. Sveriges riksbank och Narodowy Bank Polski kunna emellertid i varje särskilt fall efter överenskommelse på annat sätt mellan A-och B-kontot fördela en betalning, som skall verkställas.

Saldot på A-kontot skall fritt kunna utnyttjas för betalning av leveranser till Polen av varor av svenskt ursprung ävensom för varje annan betalning från i Polen bosatta personer till förmån för personer bosatta i Sverige.

Saldot å konto B skall fritt kunna utnyttjas antingen för samma ändamål som saldot å konto A eller för inköp hos Sveriges riksbank av guld tillhörigt Sveriges riksbank i Förenta staterna eller av fria valutor i Förenta staterna inom ramen för i Förenta staterna gällande valutabestämmelser eller av guld i Sverige eller slutligen av andra valutor eller guld i andra länder efter överenskommelse mellan Sveriges riksbank och Narodowy Bank Polski.

Artikel IV.

Sveriges riksbank och Narodowy Bank Polski skola överenskomma om de närmare bestämmelser, som erfordras för detta avtals tillämpning och behöriga fungerande.

Artikel V.

Detta avtal skall träda i kraft efter noteväxling mellan de båda regeringarna och gälla för en tid av ett år

från dagen för denna noteväxling. Avtalet skall emellertid förlängas för en ny tolv månadersperiod därest det icke av endera av de båda fördragslutande parterna uppsagts senast en månad före utlöpanDET.

Artikel VI.

Därest detta avtal skulle utlöpa skola dess bestämmelser fortsätta att tillämpas intill dess alla under dess giltighetstid uppkomna ömsesidiga fordringar likviderats.

Artikel VII.

Därest vid detta avtals utlöpanDE de i ovannämnda artikel III förutsedda kontona förete ett saldo, skola svenska regeringen och polska regeringen överenskomma om erforderliga åtgärder för detta saldOs likviderande.

Som skedde i Stockholm, i två exemplar, den 18 mars 1947.

För svenska regeringen:

Östen Undén.

För polska regeringen:

Adam Ostrowski.

Ad. Rose.

Skrivelse från ordföranden i den svenska delegationen till ordföranden i den polska delegationen.

(Översättning.)

Stockholm den 18 mars 1947.

Herr Ordförande,

Åberopande bestämmelserna i det denna dag undertecknade avtalet rörande regleringen av betalningarna mellan Sverige och Polen ävensom bestämmelserna i de likaledes denna dag undertecknade övriga handlingar, som hänföra sig till betalningsfrågor, har

jag äran bekräfta, att enighet råder om följande.

Därest endera av de båda regeringarna under förevarande avtals giltighetstid skulle ansluta sig till en allmän internationell monetär konvention, skola de båda regeringarna gemensamt undersöka, huruvida denna anslutning är av den art att den nödvändiggör modifikationer i ovannämnda bestämmelser.

Mottag, Herr Ordförande, försäkran om min utmärkta högaktning.

Rolf Sohlman.

Skrivelse från ordföranden i den polska delegationen till ordföranden i den svenska delegationen.

(Översättning.)

Stockholm den 18 mars 1947.

Herr Ordförande,

Åberopande bestämmelserna ———
[likalydande med föregående skri-

velse] — — — ovannämnda bestämmelser.

Mottag, Herr Ordförande, försäkran om min utmärkta högaktning.

Ad. Rose.

Skrivelse från ordföranden i den polska delegationen till ordföranden i den svenska delegationen.

(Översättning.)

Stockholm den 18 mars 1947.

Herr Ordförande,

Till svar på en fråga, som Ni upp- tagit under våra diskussioner, önskar jag bekräfta, att den polska regeringen, om så skulle bliva erforderligt, kommer att använda på B-kontot in- nestående medel eller fria valutor för

att fullgöra betalningar på den svens- ka marknaden, därest å A-konto¹ in- nestående medel vid något tillfälle skulle visa sig otillräckliga för detta ändamål.

Det är uppenbart, att denna förkla- ring på intet sätt minskar den polska regeringens rätt att som hittills fritt disponera över och inbetala medel till de två ifrågavarande kontona.

Mottag, Herr Ordförande, försäk- ran om min utmärkta högaktning.

Ad. Rose.

Skrivelse från ordföranden i den svenska delegationen till ordföran- den i den polska delegationen.

(Översättning.)

Stockholm den 18 mars 1947.

Herr Ordförande,

Ni har behagat tillställa mig en denna dag daterad skrivelse av föl- jande lydelse:

»Till svar — — — ifrågavarande kontona.»

Åberopande detta älskvärda med- delande har jag äran bringa till Eder kännedom, att svenska regeringen är överens med polska regeringen om förestående.

Mottag, Herr Ordförande, försäk- ran om min utmärkta högaktning.

Rolf Sohlman.

477771. Stockholm, Isaac Marcus Boktryckeri-Aktiebolag, 1947.